

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmislj. nedelje in praznike, ter vsak po pošti prejemani za avstro-ogrsko deželo za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljanje naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petič-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se isvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se, blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Vseučiliško vprašanje med poslanci in dijaštvom.

Dunaj 5. decembra.

Včeraj, dne 4. t. m. se je vršil na Dunaju dobro obiskan shod slovenskih akademikov, kateremu je prisostvovalo lepo število Hrvatov. Ker se dijaški shodi ne morejo vršiti na drug način, je bila »Slovenija«, ki je sklicala izvanredni občni zbor, da je pod to firmo moglo zborovati dijaštvo. Namen shoda je bil, kakor je to povdral predsednik M. Rus, ki je ob pol 8. uri otvoril zborovanje, strogo informativen: dijaštvo naj izve, kaj so naši poslanci za slovensko vseučilišče, potem ko so sprejeli to akcijo iz rok dijaštva, storili in česar — niso storili.

Tovariš Dimnik in Prijatelj, ki sta bila odposlana v parlament, da poizvesta, v kakem položaju je cela akcija, poročata. Tovariš Prijatelj pravi, naj se slovenskemu dijaštvu ne šteje v zlo, da se tudi potem, ko je vseučiliško akcijo oddalo iz rok, še vedno živo zanima za usodo te naše najvitalnejše zahteve, ki je zlasti za dijaštvo eminentnega pomena. Govornik pojasnjuje, kako so zastopniki vseh treh jugoslovanskih klubov koncem prejšnjega tedna sklenili, zapostaviti svoj predlog gospodarskim zadržam, ki so bile prve — pred budgetnim provizorijem — na dnevnem redu. Ker pa so se pozneje zadržave vsled nujnega predloga levice zapostavile budgetnemu provizoriju; moral bi naš predlog, ki je stal pred provizorijem, priti prvi na vrsto, ali se pa odložiti. Grof Vetter je tudi pozval še v ponedeljek posl. Šusteršiča kot prvega, ki je podpisal predlog, naj slovenski poslanci še tisti dan govore. Ker se je včeraj že pričelo prvo branje provizorija, nam je bilo jasno, da je naš predlog že na dolgi klopi. V tem nas je potrdila brzojavka »Slovenca«, da bi bilo najbolje, če se naša zadeva odloži do januarja.

Opravičba tega postopanja v »Slovenca« z dne 3. decembra pravi govornik, bi se bolje imenovala obtožba. Strašenje vlade z razpustom je že stereotipen maneuver. Žrtvovati našo najsvetejšo idejo v namen, da se onemogoči nekaj, česar vlada sama resno ne namerja, je skrajna nepremišljenost. Slovansko dijaštvo stoji na stališču, da se slovenska vseučiliška ideja nobeni drugi zadevi ne zapostavlja, najmanj pa žrtvuje kakemu vladnemu strašenju. Zato mislim, da govorim v imenu vsega navzočega dijaštva, ako izrečem vsem onim poslanecem, ki so zadnji petek za zapostavljenje govorili ali kimali, našo nezadovoljnost. (Splošno viharno soglasanje in pritrjevanje). — A sedaj imam poročati nekaj veselejšega: Ko sta se vrnila poslanca Ferjančič in Tavčar na Dunaj in sta uvidela, kako stoji zadeva, sta sklenila rešiti predlog. Dr. Ferjančič je najprej v tork pri konferenci načelnikov protestiral proti temu, da se je na ta način uporabila večina in zavlekla zadeva slovenskega vseučilišča. Rekel je, da so jugoslovanski klubi sicer dovolili zapostavljenje, a samo gospodarskim zadržam, ne pa budgetu. Ker pa je zbornica sklenila, da se gospodarske zadržave postavijo za budget, je torej naš predlog prišel na čelo, in poslanec je zahteval, naj se razpravlja še pred drugim branjem provizorija. Ta predlog posl. Ferjančiča je obveljal. Po

slanec Šusteršič si je v tem vprašanju pridržal proste roke. Vsi drugi načelniki so pritrdili, da pride naš predlog naprej, to je že v petek na vrsto. Kakor je žalostno, pravi govornik, da imamo poslance, ki barantajo z našimi predlogi, tako je veselo, da je vendar nekaj mož spoznalo, da se negre igrati z najsvetejšimi zahtevami celokupnega naroda. In kakor smo izrekli oni poslanecem svojo nezadovoljnost, tako predlagam, da izrečemo tem poslanecem svoje priznanje. (Viharno odobravanje).

Sestavi se brzojavka, s katero se sporoči ta sklep jugoslovanskega dijaštva: »Slov. Narodu«, »Slovenca«, »Politik« in »Obzoru«.

Na to govori iur. Dimnik: Kakor znano, namerava govoriti k nujnemu predlogu o ustanovitvi slovenske univerze v Ljubljani dr. I. Šusteršič. Po znani, zanj zelo žalostni aferi še ni nastopil kot govornik v poslanski zbornici. Sedaj pa smatra razpravo o slovenski univerzi za ugodno priliko, da se zopet vpelje v poslansko zbornico z govorom za slovensko univerzo in da praznuje tako na račun nam tako svete ideje svoje vstajenje v zbornici.

Dve vprašanji sta: Je-li umestno, da nastopi dr. Šusteršič po obsodbi, ki je bila zanj toli uničujoča, ravno v zadevi našega vseučiliškega vprašanja zopet prvokrat kot govornik v zbornici? Drugič pa: Smo-li slovenski akademiki upravičeni kritikovati to nakano g. dra. Šusteršiča in se obrniti nanj z željo, da naj ne praznuje svojega vstajenja pri razpravi o našem idealnem cilju, slovenski univerzi, temveč da naj preloži isto za teden dnij ali do januarja, kakor je nameraval n. pr. preložiti nujni predlog o slovenski univerzi.

V drugih narodih si akademična mladina ne šteje v dolžnost in pravico, kritikovati dejanja politikujočih mož svojega naroda, temveč tudi aktivno posega v politično življenje. Mi slovenski akademiki smo — kakor se je pisalo — z vzbudljivo vprašanja slovenske univerze prvokrat z večjim uspehom posegli v politično življenje. In ta korak se je splošno odobraval. In zato smo menda tudi upravičeni kritikovati, kako napreduje ta od nas započeta akcija, kaj bi ji škodilo ali koristilo. Tovariši! Če nam je dovoljerno za našo sveto stvar boriti se z burši, nam boče tudi dovoljeno, paziti na naše politike, ki od nas započeto akcijo nadaljujejo. In ni ga, in ni jih, ki bi nam prepovedali zaklicati vsakemu, ki bi utegnil škodovati naši stvari: Roke proč!

Nikomur ne pride na misel nasprotovati, da govori kdo kot člen katoliško-narodne stranke na Kranjskem. Z največjim veseljem je pač vsakdo pozdravil veselo znamenje, da je v nas še toliko politične zrelosti, da se še pozna kardinalna zapoved: In necessariis unitas. Nasprotovati se pa mora, da misli govoriti pri razpravi nujnega predloga o ustanovitvi slovenske univerze v Ljubljani dr. Šusteršič kot politična oseba, ki ne uživa v tukajšnji javnosti posebnega spoštovanja in na katero pada poseben odij nekaterih parlamentarnih strank; nasprotovati se mora tembolj, ker si je tendenciozno zbral naše univerzitetno vprašanje, da bi ob njem oživel. — Vsi vemo, kako so v maju

pisali tukajšnji listi o dru. Šusteršiču in v kako slabem spominu ga ima tukajšnja javnost, in vemo, da ima posebno v Vse nemcih svoje najzvestejše sovražnike, ki so se zarotili, da ga ne puste govoriti v zbornici nikdar več. To ve tudi g. dr. Šusteršič sam. Še včeraj je poslal nekega naprednega slovenskega poslanca, da bi se ga branilo, če bi prišel z Vsenemci v kako neljubo dotiko. In zakaj poskuša ravno pri razpravi o našem vseučiliškem vprašanju, če se ga pusti govoriti ali ne?! Naši stvari je gotovo v največjo škodo, če se združijo z odijem nekaterih parlamentarnih strank proti naši univerzi še mrznja do osebe dra. Šusteršiča.

Oni, ki žele, da se g. dr. Šusteršič rehabilitira v zbornici, poreko, da naša stvar ne bo trpela materialne škode, če tudi govori g. dr. Šusteršič; oni, ki mislijo glasovati za naš nujni predlog, bodo glasovali, naj govori kdorkoli, kateri pa nameravajo proti glasovati, se tudi ne dajo prepričati od naših poslancev. Recimo, da drži ta ugovor Šusteršičevega vstajenja željnih. Naš nujni predlog res ne more posebne materialne škode trpeti.

Saj nimamo niti najmanjšega upanja, da bi se dobila zanj dvetretjinska večina. A, tovariši moji, to je ravno! Razprava o našem nujnem predlogu ima samo namen, da se s sijajnim nastopom naših poslancev sijajno manifestira v zbornici živa potreba, da se ustanovi slovenska univerza v Ljubljani. Da bo to sijajna manifestacija, če padejo Vsenemci čez dr. Šusteršiča in »Schlindro«, bi si dovolil dvomiti.

A najhujše je, in vsak domoljub se mora zgražati, da si je dr. Šusteršič tendenciozno izbral naše universitetno, celemu našem narodu tako svetov vprašanje, da bi ob njem oživel. G. dr. Šusteršič si namreč misli, da se še najlepše vpelje v zbornico ravno pri razpravi o ljubljanski univerzi. Napredni poslanci ga ne smejo napadati, kadar govori o tako eminentno narodni stvari, — da, on celo na njih pomoč računa, če pride z Vsenemci v osebno dotiko. No, če ga že Vsenemci napadajo, ne napadejo njega, dr. »Žlindro«, ampak boritelja za slovensko univerzo. Prosim Vas torej, tovariši, da pritrdite, da se pošlje dr. Šusteršiču sledeče pismo: Preblagorodni g. dr. Šusteršič, načelnik slov. centra!

Dne 4. t. m. v I. Lichtenfelsgasse »Zum Magistrat« zbrano jugoslovansko dijaštvo si usoja Vaše blagorodje prositi, da bi z ozirom na neugodno stališče, katero imate v zbornici po 1. maju t. l., blagovolili prepustiti svoj govor k razpravi nujnega predloga in reciprocitete izpitov na zagrebški univerzi kakemu drugemu članu slov. centra. Uverjeni, da bi bilo to v interesu našega vseučiliškega vprašanja, upamo, da nam ne štejete te naše prošnje v zlo. —

Nadalje Vas prosim, da pritrdite, da se pošlje sledeča izjava gospodu poslancu Povšetju: Preblagorodni gosp. Franc Povše, državni poslanec!

Dne 4. t. m. v I. Lichtenfelsgasse »Zum Magistrat« zbrano jugoslovansko dijaštvo se zavaruje proti morebitnemu domnevanju, da je hotelo isto s pismom na g. dr. Ivana Šusteršiča, v katerem se ga

prosi, da naj ne blagovoli po znani aferi dne 1. maja t. l. ravno v zadevi našega vseučiliškega vprašanja in vprašanja reciprocitete izpitov na zagrebški univerzi zopet prvokrat nastopiti v zbornici, in da naj blagovoli prepustiti govor kakemu drugemu članu slov. centra, kakorkoli tangirati stranko, h kateri pripada gospod dr. Šusteršič.

Tovariši! Ne vem, če bo slušal dr. Šusteršič glasu slovanske akademične mladine; Vsekakor je naša dolžnost, da storimo vse, da odvrnemo vsako škodo, ki preti naši stvari. Ne oziraje se ne na levo ne na desno, moramo iti naprej, da pridemo do svojega cilja.

Obe pismi se odobrita soglasno s frenetičnim ploskanjem; pooblasti se predsednika shoda, da ju odpošlje takoj jutri.

V imenu Hrvatov odobrava g. Prvan naš korak in pravi, da je večina Hrvatov v tej stvari istih mislij.

Nadalje predlaga phil. Kobal, naj se pošlje v časopise poziv na vse slovanske poslance, da podpirajo vzajemno in polnoštevilno našo težnjo v državnem zboru. Ravno zadnji čas je izvedel, da mnogo slovenskih in hrvatskih poslancev ni navzočih. Tudi ta predlog se sprejme.

Končno poroča še tov. Prijatelj, da je prišla jedna peticija za slovensko vseučilišče že v šolski odsek. To peticijo je vložil g. dr. poslanec pl. Berks. Dr. Ferjančič je bil tudi tu oni, kateri se informiral, kam da se oddajajo peticije, katere pošiljajo razni zastopi, korporacije itd. na Dunaj. Rekel se mu je sprva, da so v peticijskem odseku, nato, da so v budgetnem odseku, kateremu predseduje Nemeč, odkoder torej ni bilo upanja, da bi se spravile v doglednem času v zbornico. Izrazil je misel, katero je potem z veliko spretnostjo izvel pl. Berks, za kar mu moramo vedeti zahvalo.

Zborovanje je bilo jako burno in dijaštvu se je bralo ogorčenje na obrazih; pokazalo se je, da se akademična mladina zaveda svoje naloge.

Ob 1/2 10. uri zaključil predsednik med. Rus zborovanje.

Še nekoliko črtic o slov. pravoslavni predavanjih v Ljubljani 1849.

(Poroča Janko Polec.)

III.

Dr. pl. Lehmann je potem predaval do 26. julija o zaključnem predavanju poroča zopet »Slovenija« v 64. številki. Dajmo zopet besedo zgovornemu, navdušenemu dopisniku: »V Ljubljani 30. julija. Pretečeno sredo smo bili pravdoslovci zadnjikrat v šolski sobi skupaj zbrani; dr. Žl. Lehman je svoj uk v kaznovavni pravdi končal. Z lepo, iskreno besedo, ki je vsem globoko v srce segla, se je ljubljani učenik od ginjenih učencev poslovil. »Slava, slava! je bil edini odmev, ki mu je odgovoril. — V petek in soboto je bilo izpraševanje, 20 učencev je bilo prašanih, in vidilo se je, da se tudi v slovenskim jeziku natanjko in lahko v kaznovavni pravdi praša in odgovarja, in vsaki stavek z natanjčnimi dokazi pričra. Perva poskušnja v slovenskim pravdoslovju je bila ta, in hvala Bogu! dobro smo jo obstali. Z veseljem srcem tedaj še enkrat zakličemo dr. Lehmannu: Slava Tebi, verli rodoljub!

Spominik, ki ga v naše serca si postavil, bo v večnost nepremakljivo stal — slava, slava Tebi!

S tem so se pa tudi slovenska pravoslavna predavanja v Ljubljani prenehala. — Gosp. Mažgon je že začetkom julija in čeprav mejtem Slovenija poroča da se mu zdravje »jaderno« boljša zdihnil vendar svojo dušo dne 24. avgusta 1849.

Slovenija prinaša dne 28. avgusta naslednje naznanilo: »Na posebnih listih z britkim sercam in s solznimi očmi beremo:«

»Slovensko društvo v Ljubljani da žalostni prigodek na znanje, de je gospod

Anton Mažgon,

kriminalni aktuar pri Ljubljanskemu c. k. mestnemu in deželniemu sodništvu, predstavljavec in učenik avstr. državljanskega prava, odbornik slovenskiga društva, rojen na Jeličnem verhu v Idrijskim kantonu, v 37. letu svoje starosti 24. dan t. m. ob treh zarano na pljučni boleznii previden s smertnimi zakramenti vmeril.

Neutrudljivemu rodoljubi poslednjo čast skazati, povabi slovensko društvo vse svoje ude in druge domorodce k pogrebu jutri 25. t. m. ob dveh popoldne.

V Ljubljani, 24. Avgusta 1849.

Slovenija pristavlja: »Odkritoserčno moramo povedati, da nam je nemilo glas od g. Mažgonove smerti kakor goreč meč skozi serce šinil. Vsak je spoznal preveliko zgubo; zakaj taki rodoljubi, kot je g. bil Mažgon, so redki, redki. G. Mažgon je učil prvi slovenske pravdoslovce splošne državljanske postave v slovenskim jeziku in sicer sleherni teden po 11 ur. Samo po sebi se razume, de se je mogel za tako važni uk tudi nekoliko ur pripravljati. On je bil prvi predstavljavec državljanske postave in je potrosil le posvetovanjem čez prestavek v odboru vsak teden narmanj 3 ure. Kje pa je čas za prestavljanje, ki ga je do § 797 dognal! In to vse, kakor je bravam »Slovenije« že znano, je on brez narmanjšiga plačila, brez narmanjšiga zlanjšanja v svojih uradnih opravkih — to vse je on iz gole ljubezni do prisrčno ljubljene domovine storil.

Obljubovalo se mu je sicer po večkrat obnovljeni prošnji zlažsanje v uradovanju; ali to se je odkladalo in odkladalo.

Neutrudljivi rodoljub je bil tedaj neprenehoma naprežen, vendar vse popolnoma in radovoljno opravlja. Tode njegova telesna moč že meseca Julija opeša. On se vleže — in že čez 5 dni ga preti huda bolezen zadaviti. Novopoklicani zdravnik g. Mader (homeopat) ga sicer v naše neizrečeno veselje te boleznii popolnoma ozdravi; ali čez kakih 14 dni potem se zpokaže, da se je zoper njega druga pljučna bolezen zaklela. In ta ga je tudi pod zemljo spravila. Po prestani prvi boleznii se je do zadnje ure veselil, po ministrovim povabilu na Dunaj za stran vstanovljenja slovenske terminologije iti. Žalibog zastoj! Zapustil je 28 let staro vdovo brez otrok.

V isti številki »Slovenija« dalje poroča: »Ljubljana 25. avgusta 1849. Danes popoldne ob dveh so pokopali naše drago — gosp. Antona Mažgona. Vsi tukaj bivajoči udje slov. društva, drugih spoštovavcev in veliko uradnikov ga je k sv. Krištofu spremilo. Ne samo enimu so se solze v očeh lesketale, ko truplo slavniga moža v merzlo jamo zagrebajo. Zemljica bodi mu lahka!«

To je bila žalostna usoda prvega slovenskega pravoslovnega profesorja! Ž njim so bila pokopana tudi slovenska pravoslavna predavanja v Ljubljani; trdno upamo, da ne za vedno!

Požrtvovalnemu rodoljubnemu učenjaku pa posvečuje v isti »Slovenijini« številki **Fran Cegnar** naslednje kitice:

V spominu ranjca g. Antona Mažgona.

Slovenija plaka na robu otoka,
Na robu otoka iz stalnih višii,
Odmeva ji žalostno morje in loka,
Odmeva ji glava orjaških planin.

In padla v globoko ji morje solzica,
Se meša z valovi nekdanjih solz,
Krog nje pa sinovi se tužniga lica,
Ozirajo klaverno v daljo morjā.

Zgubljene sinove ji skerbno iskati,
Poslala je sina v široko morje,
Na srečni otok jih nasaj pripeljati,
Na materno stianiti če jih serce.

Pekoren povelju on prime sa veslo,
Ter mater poljubi, ji roko poda,
Slovenije sreča mu bila je geslo,
Verh čolnica njeno bandero vihrā.

In upno se osira v globino nevarno,
Ko bilo ni vihre, ni bilo valov,
Ker ni ga overalo vreme viharo,
Čolnček je jaderno plaval njegov.

Vse kraje je sinjiga morja prečolnil,
Kar mogel je bratov v čolnček sprejel,
In ko ga je z dragimi srečno napolnil,
Se vernil nazaj na otok je vesel.

Tam čaka na skali ga mati skerblijva,
Odperto naročje nasprot mu moli,
Če objeti ga hoče — ah sreča goljivā!
V trenutju čolnček mu skala zdrobi.

Slovenija le plakaj na robu otoka,
Na robu otoka iz stalnih višii,
Odmevaj ji žalostno morje in loka,
Odmevaj ji glava orjaških planin!

V Ljubljani, 6. decembra.

Avstrijski Panamino.

Te dni sta se vršili na Dunaji dve veliki sodni obravnavi proti bukovinskim lesnim tatovom en gros. Obravnavi sta dognali, da je Bukovina dandanes Eldorado vsakoršne korupcije, avstrijski Panamino. Bukovina ima ogromne in bogate gozdove in je sploh bogata dežela, a vsled zanikerne uprave in radi bojev Malorusov in Rumunov je propala docela. Sistem, ki vlada ondi, mora oropati deželo vseh zakladov ter jo opustošiti, kakor je opustošila benečanska vlada adrijske dežele. Podkupovanje in korupcija v Bukovini cveteta. In vendar ima uboga nesrečna dežela docela nemško upravo, ki je baje — ideal vsake uprave. Po uradno dognanem občevalnem jeziku je v Bukovini 41,8% Malorusov, 32,4% Rumunov, 3,7% Poljakov, 1,3% madjarskih Čangov in baje 20,8% Nemcev. Ali šolstvo je uravnano tako, kakor bi bilo vsaj 99% Nemcev v deželi! Na dveh gimnazijah v Črnovicah se poučuje nemško in rumunsko ter nemško in maloruski. Vseučilišče je nemško in vsa višja učilišča imajo nemški učni jezik. Vsa politična in sodnijska uprava je nemška. Protežirajo se le oni uradniki, ki deželnega jezika — ne znajo. Poslanec ima Bukovina v parlamentu 11; trije hvalijo upravo, 8 pa jih slišati le, kadar složno grajajo in tožijo to upravo, dasi so zastopniki treh raznih narodnostij. Toda niti ti grajalci niso mogli poznati razmer v svoji domovini natančno, kajti uprava se zna odtezati vsaki centralni in domači kontroli. Omenjeni dve obravnavi pa sta razkrili, da je Bukovina raj vladnih protežirancev, ki izsesavaje deželo, si dajo polniti žepe, a puščajo narod v nevednosti, zatirajo narodni jezik ter mu ne dajo niti dovolj šol niti uradov. Bukovina se je pokazala po zaslugi vsiljene, protinaravne in krivične nemške uprave kot avstrijski Panamino.

Vojna v Južni Afriki.

Iz Bruslja se brzojavlja 4. t. m.: V večerajšnji seji je izjavil zastopnik Transvaala, dr. Leyds, da ni došel noben sprejemljiv mirovni predlog Anglije. Avtonomije pod Milnerjevo kontrolo pa ne sprejmó Buri, ker so preskrbljeni z orožjem in z živili še za pet let. Z bojišča pa poročajo angleški listi: V angleški Kalandiji preganja še vedno general French Bure, ki imajo v 13 oddelkih skupaj le 1500 mož (brez ustašev?) in katere goni 8 angleških kolon po severnih in zahodnih okrajih. Polkovnik Monroe je imel 29. t. m. pri Holyroadu boj z Buri, Ladygrey pa proti Fouchéu. Wesselsu in Myburgu. Myburg je ušel. Na jugovshodu pa je ušel Theron skozi angleške straže ob železnici v Clanwilliam. »Times« poroča, da stoji izmed omenjenih 13 burskih oddelkov 7 v okraju Calvinija, 2 južno Sutherlanda in severnozahodno Piquetberga, 1 oddelek pa v okraju Clanwilliam. V Transvaalu operira 12 kolon med Wilge Riverjem in Greylingstadom proti Bothi, ki je med natsko in delagoo železniško progo. Okraj Roos, Senekal in Steenkampsberg so zopet v oblasti Burov. Zahodno Pretorije operirajo kolone Methuena, Kekewicha in Hickierja, in sicer ob progi, tako da tvorijo zvezo straže in orožniki. V severnovshodnjem kotu Oranja operira 9 kolon generala Eliota. V vshodnjem okraju stoji ge-

neral Rundle. Južno »blockhaus«-linije, ki pelje preko Oranja od vshoda proti zahodu skozi Bloemfontein, operira deset kolon. Zahodno Kimberleya zadošča baje orožništvo, ker je menda ondi le še malo Burov. V Londonu se govori, da se vrše med Botho in Kitchenerjem zopet mirovna pogajanja, ter da se še pred koncem t. l. začno pogajanja oficialno, ker je tudi Krüger zadovoljen, da se sklene mir na podlagi pogodbe iz leta 1881., ki jamó burskima republikama neodvisnost in le v zunanjih zadevah priznava Angliji kontrolo. Da bi bili dali Buri uje Angleže postreliti, se zopet zavrača kot laž in podtikanje.

„Slovenec“ pred sodiščem.

Klerikalnim listom je častikrāja prišla že v navado. To je njih najpoglavitejše orožje, katero porabljaio sistematično, strogo po liguorijanski nemorali in s tisto prekanjenostjo, ki označuje ves jezuitizem. Navzlic mnogoštevilnim obsoodbam, delujejo s tem orožjem še vedno naprej.

Danes je stal »Slovenec« zopet jedenkrat pred porotniki.

Sodišču je predsedoval deželnosodni podpredsednik Pajk, votanta sta bila svetnika Polc in Vedernjak, zapisnikar dr. Grasselli.

Proti »Slovencu« je bilo podanih pet tožbā in sicer so tožili:

1) Člani obč. sveta ljubljanskega dr. Karol vitez Bleiweis, Jakob Dimnik, Fran Grošelj, Ivan Hribar, dr. Hudnik, Josip Kozak, Josip Lenče, dr. D. Majaron, Franc Mally, Ivan Plantan, Elija Predovič, dr. Lovro Požar, Josip Prosenec, dr. Josip Stare, Anton Svetek, Andrej Senekovič, Ivan Šubic, Ivan Škerjanc, Franc Terdina, dr. Ivan Tavčar, Ivan Tosti, Josip Turk, Ivan Velkavrh, Jernej Žitnik in Franc Žužek vsi zaradi pregreška zoper varnost časti po §§ 5, 7, 488, 491 in 493 kaz. zakona;

2) Mestni župan ljubljanski Ivan Hribar; zaradi pregreška zoper varnost časti po istih paragrafih kaz. zak.;

3) Državni poslanec dr. Ivan Tavčar zaradi pregreška zoper varnost časti po §§ 7, 5, 488 in 493 kaz. zak.;

4) Gospa Franja dr. Tavčarjeva zaradi pregreška zoper varnost časti po istih paragrafih;

5) Slovensko žensko telovadno društvo v Ljubljani oziroma njega članice gospe in gospodične Franja Tavčarjeva, Ida Podgorškova, Milica Hribarjeva, Ida Podgorškova, Milica Hribarjeva, Josipina Kajzeljeva, Cecilija Kavčnikova, Darinka Franketova, Marija Kušarjeva, Minka Jebačinova, Sofija Peganova, Marija Kokaljeva, Marija Praunseisova, Berta Trillerjeva in Ana Župnekovala — zaradi pregreška zoper varnost časti po §§ 7, 5, 488 in 491 kaz. zak.

Prve tri tožbe zastopa odvetnik dr. Karol Triller, ostali dve pa odvetnik dr. Jos. Kušar.

Pri konstituiranju porotniške klopi se je za toženega šef urednika in izdajatelja »Slovenca«, dra. Evgena Lampeta in za toženega odgovornega urednika, Ivana Rakovca, oglasil kazenski zagovornik dr. Poček, dočim je v preiskavi, naznanjeni zagovornik dr. Brejc izostal. Ravno tako sta izostala dr. Lampe in Rakovec, bodisi, da imata slabo vest ali pa imata tako malo spoštovanja pred sodniki in porotniki, da se jima ni zdelo vredno osobno priti.

Obravnava se je začela ob štirih popoldne.

Uložene in prečitane obtožnice razkrivajo uprav neverjetno brezobraznost in surovost ter toliko hudobnostij, da je pač le obžalovati, da širši svet zanje ne izve. Iz njih bi spoznal, da klerikalnemu časopisju ni nobeno sredstvo pregrdo in nobeno dosti nečastno, samo da doseže svoj namen, da to časopisje nima spoštovanja niti pred žensko častjo.

Vsebinsko danes prečitanih obtožnic priobčimo vsaj v glavnih odstavkih v jutrišnji številki.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 6. decembra.

— Za vseučilišče v Ljubljani

so dalje poslale peticije na ministratvo potom mestnega magistrata sledeče obdine: Draga pri Kočevju, Naklo pri Kranju, Bučevci in Kred; dalje: Pevsko društvo »Zvon« v Šmartnem pri Litiji, ProstoVOLjno gasilno društvo v Bučevcih in Učiteljsko društvo za ptujski okraj.

— Klerikalci in vseučiliško

vprašanje. Včeraj smo priobčili nezakupnico, ki so jo sklenili graški akademiki z ozirom na poskušeno, a srečno preprečeno zavladevanje vseučiliškega predloga, danes pa prijavljamo poročilo o tozadevnem zborovanju dunajskih akademikov. Bilo bi jako hvaležno, ako bi temu energičnemu nastopu slov. akademikov napisali primeren komentar, ali nam je za stvar več, kakor za vse drugo, vseučilišče nam je prevažna zadeva, da bi se še sedaj spuščali v rekriminacije, ko smo dosegli, kar smo hoteli. Ko bi se bil vseučiliški predlog uvrstil za kmetijske zadruge, za budgetni provizorij, za obrtno novelo in za zakon o avskultantih in diurnistih, kakor se je hotelo, bi bil prišel morda v februarju enkrat na vrsto. To se je preprečilo. Če jugoslovanski poslanci, kakor pravi »Slovenec«, ostro obsojajo, da je dr. Tavčar »separatistično« nastopil, to pač nikogar ne vznemirja, saj so se vsaj nekateri izmed njih malo blamirali, in saj je dr. Tavčar s tem »separatističnim nastopom« onemogočil izvršitev njihovega sklepa, da se vseučiliška akcija za postavi. Toda, kakor rečeno, nam ni za to, da bi še sedaj kalili soglasje v tej zadevi in zato se nečemo spuščati v polemiko, zlasti ker kaže nastop dunajskih in graških akademikov, da spoznavajo, kakšen je bil dejanski položaj in kaj se je izposlovalo s »separatističnim nastopom«. Pač pa se nam zdi potrebno, da nekoliko, povsem mirno in stvarno, reagiramo na neke posamezne trditve v »Slovencu«. Tam se je pred vsem izkoristilo za klerikalno stranko dejstvo, da je Berks spravil celjsko peticijo za univerzo v naučni odsek. Klerikalci predstavljajo to, kot svojo zaslugo, in sučejo stvar, kakor bi bili vsi klerikalni poslanci uprizorili diplomatičen »coup«, češ, na videz smo zapostavili naš predlog, po ovinkih pa smo jo le spravili v odsek. Resnica pa je, da so klerikalci pri tem popolnoma nedolžni. Posl. vitez Berks, ki ne pripada nobenemu klubu, ni o svoji nameri nikomur nič povedal. Klerikalci niso o njej ničesar vedeli. Berks je izkoristil občni šum in občni nemir, da je stavil svoj predlog. Poslušal ga ni nihče, in tako se je zgodilo, da je bil predlog sprejet. Če je to zasluga, gre jedino in izključno samo poslancu Berksu, in nimajo klerikalci prav nobene pravice se šopiriti s tem pavovim perjem. Kar se tiče nas, pa odkrito povemo, čeprav priznavamo, da je Berks na ta način pokazal posebno spretnost, nam ta »coup« vendar nič prav ne ugaja. Vseučiliški predlog je namreč po naši sodbi toli znamenit, toli vzvišen, da se nam njega utihotapljenje v odsek ne zdi posebno častno, ker postavlja naš predlog v nekako neprijetno luč. Boj v javni zbornici se nam zdi važnejši in častnejši. Klerikalci bi radi javno mnenje zapeljali, naj zameri dr. Tavčarju, ker nam je ta telefoniral, da je glavno, če pride do razprave o vseučiliškem predlogu in je precej vse jedno, če se sedaj dobi večina ali ne. Klerikalci dobro vedo, da dvotretjinske večine v zbornici absolutno ni dobiti, morda se celo navadna večina ne dobi. Predlog bo torej za sedaj gotovo odklonjen, ali važnost njegova tiči ravno v tem, da se uprizori sijajna manifestacija in celi državi važnost in nujnost naše zahteve postavi pred oči. In nujna je ta manifestacija nad vse, zlasti z ozirom na vladno izjavo glede univerze. Če propade naš predlog, nič za to! Ko je v angleškem parlamentu bil prvič stavljen predlog glede emancipacije katoličanov in takozvanega žitnega zakona, se je vse smejalo, ali predlog se je ponavljal, manifestacija je sledila manifestaciji, sčasoma se je javno mnenje zavzelo za ta predloga, in naposled sta učakala sijajno zmago, ker se je zanj resno delalo. Tako si

predstavljamo tudi mi akcijo za vseučilišče, ki se naj drži v okviru, kakor ga je ustvaril naš deželni zbor. V parlamentu naj se uprizarjajo manifestacije, vedno in vedno se mora stvar vnovič na dan spraviti, doma pa delujmo, da pripravimo vse, kar je treba za izpolnitev našega prizadevanja, in končno moramo doseči svoj smoter, končno moramo dobiti univerzo.

— **Deželnezborske volitve na Goriškem.** Pri včerajšnji volitvi iz kmetijskih občin je napredna narodna stranka zmagala na Krasu, kjer sta bila izvoljena dr. Treo in Štrekelj. V goriškem okraju sta bila izvoljena klerikalca Berbuč in Grča, v tolnjskem okraju klerikalca dr. Gregorčič in — Klavžar. Razmerje glasov še ni znano. O teh volitvah bomo še govorili.

— **Izjava.** Gledé na članka »Grobokopi koroških Slovencev«, priobčena v našem listu dne 26. in 29. januarja t. l., izjavlja uredništvo »Slov. Naroda«, da se je vsled natančnih poizvedeb, ki so se v tej zadevi vršile posredovanjem koroških Slovencev, uverilo, da se v omenjenih dveh člankih zoper g. dr. Janka Brejca naperjena očitavanja ne strinjajo z dejanskimi odnošaji, kar resnici na ljubo s tem konstatiramo.

— **Odlikovanja.** Jury pariške svetovne razstave je na predlog c. kr. avstrijske pomološkega društva podelila ravnatelju kranjske c. kr. kmetijske družbe, gosp. Gustavu Pirca zlato, deželnemu potovalnemu učitelju za vinarstvo, gosp. Franu Gombaču pa srebrno kolajno. Nadučitelj na Dobrovi g. Matija Rant je dobil za svoje 40letno učiteljevanje častno kolajno.

— **Repertoar slovenskega gledališča.** Radi obolenosti gosp. režiserja Nollija se je morala preložiti operna predstava »Tannhäuserja« na prihodnji teden, in se vrši zato jutri, v soboto repriza Bissonove velezabavne burke »Kontrolor spalnih vagonov«, ki je pri premijeri vspela izvrstno. Kdor ljubi smeh in komiko, najde pri tej burki vsega dovolj. Opera pripravlja razen »Tannhäuserja« Vilharjevo »Smiljanca«, ki pride na vrsto koncem t. m.

— **Glasbeno akademijo** priredi »Slovensko umetniško društvo« v proslavo 60letnega rojstnega dne slav. češkega skladatelja dra. Antonína Dvořáka dne 8. decembra 1901. leta v mali dvorani »Narodnega doma«. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Vstopnina: Sedeži po 2 K, stojišča 1 K, za dijake 50 vinarjev. Členi so vstopnine prosti. Vstopnice se dobivajo v trafiki pri g. Šešarku v Šelenburgovih ulicah in zvečer pri blagajni od polu 8. ure naprej. Vspored: Vse glasbene točke, katere se izvajajo, so dr. Ant. Dvořákov skladbe. 1. Overturea k dramu »Josip Kajetan Tyl« po motivih »Kje dom je moja«, izvajata četveročrno na klavirju gospodična M. Nedbalova in g. J. Procházka. 2. Predavanje o dru. Ant. Dvořáku, g. Fr. Gerbič. 3. »Milostné písně« št. 2. in 3, poje gdč. M. Romanova. 4. Romanca v F molu za gosli in klavir, izvajata gg. J. Vedral in J. Procházka. 5. Pesmi v narodnem duhu: a) »Ah ni več tu, ni več«, b) »Ej, mám já koňa faku«, poje gdč. E. Nočmi. 6. »Na táčkách« in pa »Noční cesta«, iz zbirke »Poetické náladý«, izvaja na klavirju g. J. Procházka. 7. Moravski dvospěvi a) »Žalo děvče, žalo trávu«, b) »Prstena«, pojeti gdč. E. Nočmi in M. Romanova. 8. Aríja iz opere »Selma sedlácká«, poje g. Vašiček. 9. »Ciganske melodije« št. 5. in 7. poje gdč. M. Nedbalova. 10. »Slovanski ples« II. serija št. 8. in 15., izvajata četveročrno na klavirju gdč. M. Nedbalova in g. J. Procházka.

— **Miklavžev večer „Sokola“.** Vsako leto zbere »Sokolov« Miklavž okoli sebe majhne in velike otroke, da jih posvari, pohvali in obdaruje. Že desetletja so zategadelj Sokolovi Miklavževi večeri priljubljeni, in navadno je primanjkovalo v dvorani prostora spričo ogromnega poseta starišev in mladine. Tudi sinoči je bil poset prav lep, dasi je radi konkurence nekoliko zaostal za prejšnjimi. Večino gostov so tvorili seveda otroci, ki so nervozno in z veselimi strahom pričakovali, kdaj se razgrne zastor na odru ter se prikaže Miklavž z vsem svojim sijajnim spremstvom. Letošnji Miklavžev štab je bil zopet mnogoštevilen in lep; razločeval pa se je od prejšnjih štabov v

tem, da je pripeljal letos mesto komičnih in dovtipnih vragov vratolomnih produkcij zares pristne peklenške hudičeve besnosti. Tudi sinoči je bilo zelo živahno v Sokolovi dvorani, k čemer je bistveno pripomogla meščanska godba s svojim marljivim in dobrim sviranjem. Žela je mnogo priznanja. »Sokolu« gre zahvala, da je priredil slovenski mladini zopet lep večer, članom »Sokola«, zlasti g. Terglavu, reditelju večera, pa za njih požrtvovalnost.

— **I. društvo hišnih posestnikov v Ljubljani.** Opozarjamo še jedenkrat na javni društveni shod, ki se bo vršil dne 7. decembra ob 7¹/₂ uri zvečer v mali dvorani »Mestnega doma«. Dnevni red: 1. Naznanilo predsedništva. 2. 3% potresno deželno posojilo in vračevanje istega. 3. Slučajni predlogi. K temu shodu vabljeni so vsi hišni posestniki ljubljanski, so li člani društva ali ne.

— **Črevljarska zadruga v Ljubljani** vabi vse svoje p. n. člene, naj se gotovo udeleže v polnem številu obrtnega shoda, ki se bo vršil v nedeljo dne 8. decembra ob 2. uri popoldne v veliki dvorani »Metnega doma«. Pokažite, da se zavedate, kolike važnosti je ta prvi obrtni shod!

— **S Cola nad Vipavo** se nam piše: V »Domoljubu« št. 23 se je zopet zrepenčil neki »kmet« — nad mano. Piše namreč: Sprejmi, dragi »Domoljub«, par vstic od svojega prijatelja. Že večkrat bi ti bil rad kaj poročal, pa nam kmetom — ne preostaja veliko časa za pisanje. Strašansko se veseli ta kmet — prihodnje občinske volitve, katere bodo imele tukajšnji klerikalci, kakor on piše, prihodnjo spomlad. Vsi drugi imeli bomo občinsko volitev na Colu v septembru prihodnjega leta, in tako lahko dosežemo, da bomo imeli dva župana! Klerikalna stranka seveda onega »kmeta«, ki ima premalo, namreč samo po 24 ur na dan prostega časa za dopisovanje v »Domoljubu«. Veselejši časi, pravi dopisnik, bodo nastopili potem za nas, ko bomo imeli odbor in župana po svoji volji. Prav imaš dragi »kmet« — veselejši časi te čakajo, če nas Bog tako pozabi — da se bode z občinskim imetjem tako gospodarilo, kakor takrat, ko se je zidalo novo štedilno ognjišče v farovžu, in ko se bodejo delali občinski računi tako kakor v farovžu, namreč, da jih cerkveni ključarji kar po več let niti ne vidijo, še manj podpišejo. To je vzgledno gospodarstvo! Svetujem pa ti, dragi »kmet«, da se dobro pripraviš za agitacijo, da se ti ne bodejo zastopali cedile slin po teh »veselejših časih«, kajti — zora puca, bit će dana.

Andrej Rovar.

— **Promet na dolenskih železnicah.** Meseca novembra t. l. se je tovarni promet na obeh progah pomnožil, osebni pa je ostal na višini prejšnjega meseca. Dovažalo se je v prvi vrsti: stavbni les, drva za kurjavo, goveja živina, prašiči, kočevski in šentjanski premog ter razna živila.

— **Odbor za zasledovanje premoga v Rovtah** je letos z izkopavanjem nadaljeval svoja dela. Premogova žila je do zdaj bila tem močnejša, čim dalje se je s kopanjem nadaljevalo, in so uspehi, ki jih je do zdaj odbor dosegel, istega zadovoljili. Rov meri v daljavi zdaj kaci 12 m. Prihodnjo pomlad se bo zasledovanje nadaljevalo.

— **Umri** je danes popoldne uradnik drž. železnice g. Srečko Štupar.

— **Čemu imamo domače obrtnike?** Poroča se nam: Kakor čujem, uporabljajo se v justični palači in deželnem dvorcu za slikarska, podobarska in druga dela skoro sami tujci — Nemci, čeravno se domačih možij ne manjka. Ali se pravi to domačo obrt podpirati? Pa seveda: kjer ima krajska stavbna družba kaj govoriti, tam pridejo pod streho le njene fačone ljudje, mej tem ko justična uprava pri oddaji del molči kot zid! — To vam je pa vojaški erar že drug mož!

— **Tujci in Ljubljana.** Odkar se je Ljubljana prenovila, se je — kakor nam pričajo mesečni izkazi — tudi promet s tujci v našem mestu pomnožil. Pretekli mesec jih je brojil 1180, 320 več nego v enakem mesecu lanskega leta. Približno tretji del jih odpade vedno na take iz tujih držav. Zdaj je dokaza dovolj že: Bolj ko se Ljubljana razvija, večji je naval tujcev; mnogokrat primanjkuje zanje

v hotelih prostora. To je ugodno spričevalo za Ljubljano, že zato, ker priča, da se tujci ne boje tistih razupitih — »surovih Slovencev«, kakor jih imajo v zalogi seveda — graški ultragermani!

— **Franco Josipov jubilejski most** dobi prihodnji teden svoj kovinasti okrasek za električno razsvetlavo — kandelabre za električne žarnice, katere izdeluje tukajšnja trvdka Avg. Žabkar na Dunajski cesti. Kandelabrov bo osem, vsak s štirimi žarnicami v temnih steklenih kroglah.

— **Zgradba šentjakobskega eraričnega mostu.** V kratkem ima zginiti, kakor čujemo, tudi ta most, kakor bo zginil za tem šentpeterski. Oba sta že vredna peči, ali dočim so mestnemu že kolikor toliko šteta vsaj leta, če ne že meseci, čaka vlada s svojim eraričnim baje osušitve barja in reguliranja Ljubljančine struge, razen tega pa tudi od mestne občine — 10.000 gl. prispevka. Most ta pa se pod težkimi vozovi kar trese, in zato ga cestnemu eraru toplo priporočamo v — prihodnji budget!

— **Letošnji lovski uspehi.** Lovska sezona je letos donesla lovcem v vseh loviščih z malo izjemo veliko plena. Zlasti ljubljanski okraj se je obnesel takrat z obilim številom zajcev, jerebic in divjih rac, a manjkalo se tudi ni gosi, potapljavcev in drugih močvirskih tic. Razen tega so ustrelili na Kočevskem že enega medveda in na Gorenjskem jedno divjo kozo.

— **Odsek plesnega kluba „Merkur“** uljudno naznanja vabljenim gospicam in gospodom, da je prvi plesni večer v soboto ob 7¹/₂ uri in prisi točne udeležbe.

— **Prijeti tatici.** Kakor smo že poročali, bilo je Mariji Čamernikovi na Gruberjevi cesti ukradena hranilna knjižica z vlogo 2000 kron. Mestna policija je sumila tatvine bivšo natakario Marijo Malovrhovo, katera je bila odšla v Gradec in njeno mater posestnico na Dobravi. Marijo Malovrhovo je prišla in dala pod kjuč, ko se je vrnila iz Gradca, policija, njeno mater pa je aretovala zandarmerija. Slednja je imela 1000 kron zakopanih v gnojni jami. Kupila si je bila tudi že kravo in prešiče. Obe tatici sta že na Žabjeku.

— **Tatvina.** Trgovki V. E. je večeraj zvečer ukradel neznan tat izpred prodajnice rujavo žensko obleko. Tatvine je sumljiva neka majhna, 30—40 let stara ženska.

— **Nepošten hlapec.** Premogarski hlapec I. G. je poneveril svoji gospodinji, prodajalki premoga, Katarini Kugi denar, ko ga je dobil za premog in je pobegnil.

— **Z drugega nadstropja na dvorišče padel** je danes dopoludne na Dunajski cesti dveletni otrok trgovca Jos. Schneiderja. Otrok se je igral na hodniku, odprlo okno in padel na dvorišče na železo. Pretresli so se mu možgani.

— **Izgubljene reči.** Na Kongresnem trgu je izgubila gospodična M. H. srebrno žensko uro in srebrno verižico, na kateri je bilo več obeskov. Na istem trgu je izgubila delavka A. K. staro črno denarnico s 6 kronami. — V Šolskem drevoledu je izgubila posestnikova žena A. P. rudečo usnjato denarnico z 20 K.

— **Priloga.** Današnjemu listu je dodana priloga o urarski zalogi gosp. H. Suttnerja v Kranji.

* **Srečkanje.** Že 12. decembra t. l. se vrši žrebanje 34. državne loterije za občanske dobrodelne namene, koje srečke dajejo veliko upanja na dobitke. V enem iz prejšnjih števil t. l. je bil že omenjen glavni dobitok — 200.000 kron, razun še drugih 10.404 znatnih dobitkov, po 20.000 K, 10.000 K, 5000 K, 2000 itd. Cene srečke 4 krone.

* **S plesa v smrt.** 11. junija t. l. so potegnili iz kanala dunajskega Novegamesta 20letno Terezijo Mayer, ki je bila prejšnji večer na plesu, potem pa je brez sledu izginila. Pozneje se je dognalo, da je Terezijo Mayer pahnil v kanal njen ljubimec Haderer, kateri je to zaupal svojemu prijatelju Leopoldu Balgu. Balg je Hadererja naznanil sodišču, a par dni zatem se je ustrelil, ker ga je brščas pekla vest, da je izdal svojega najboljšega prijatelja. Te dni se vrši proti Hadererju sodna obravnava, a Haderer vse taji.

Ženski lakaji v Londonu. V mnogih odličnih hišah londonskih so odpravili v zadnjem času moške posele in jih zamenjali z lepimi dekleti. Gospem je ležeče na tem, da so dekleta čim najbolj zala in krepka. Iščejo se zato velika in leporasla dekleta. Neka dama ima skoraj šest črevljev visoko dekle, da sprejema goste. Obležena je črna, ima bel predpasnik in belo čepico. Ker pa je preširoka okoli pasu, ji je obljubila za vsak cm, ki ga bo merila manje okoli pasu, 1 šterling na leto več. Zato tekmujejo dekleta v tem, katera bo imela ožji obseg. Tanke so vse kakor ose, a velike in široke črez pleča kot grenadirji. Neka druga dama pa je oblekla svoje ženske lakaje v tesne, ozke atlasaste hlače do kolen, črne svilene nogavice, cipele z zaponko, v bel telovnik iz brokata in črn žaké iz žameta. Tudi paži so deklice ter so oblečene bolj ali manj teatralično.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 6. decembra. V poslanski zbornici se je danes začela razprava o ljubljanskem vseučilišču. Utemeljeval je predlog dr. Šušteršič, ki ni hotel na noben način odstopiti. Vsled tega je prišlo do velikih škandalov. Vsenemci, ki so že naprej povedali, da Šušteršič ne puste govoriti, so Šušteršiču napravili obljubljeni škandal. Obsipali so ga z vsakovrstnimi medkljci kakor: „In meinen Augen sind Sie ein Schuft“, „Feiger Schuft“, „Verschaffen Sie ihm, Herr Präsident, eine alte Pistole, dass er sich erschießt“, „Wie kommt dieser Kerl dazu, zu sprechen“, „Erschiessen soll er sich, der elende Denunciant“ i. t. d. i. t. d. „Žlindre“ je kar mrgolelo. Dr. Schaik je zaklical da bo Šušteršič na ljubljanski univerzi predaval „Spitzbubenologie“. Šušteršič je bil bled ko smrt in je govoril tako tiho, da nobene besede ni bilo razumeti. Utis, ki ga je naredil, je bil jako slab in je že to, da je sploh nastopil veliko škodovalo naši stvari. Upamo, da bodo naslednji govorniki razpravo povzdignili zopet na višji nivo.

Dunaj 6. decembra. Ko je začel govoriti o ljubljanskem vseučilišču posl. dr. Šušteršič, dvignili so se Vsenemci kot en mož ter klicali: „Elen-der Denunciant! Er spricht nur, um sein Mandat zu behalten! Ein Schuft!“ Sramota za Slovence, da imajo takega govornika! Vzemite mu besedo! Zakaj se ne ustrelji, ko je (radi žlindre) pogorel pred vsemi sodišči? V ječo z njim! Tu smejo govoriti le živi, ne pa moralni mrtvici! Najhujše so kričali nanj posl. Stein, Schalk, Pacher, Mally in Berger. Razumeti ni bilo govornika skoraj niti besede. Za Šušteršičem je govoril posl. Berger trideset ure, ki je govoril kakor Wolf. Zasramoval in poniževal je Slovence sploh in Slovence še posebej ter primerjal nemško slovstvo s slovanstvom. Poslanec dr. Z á č e k je zaklical, da govori lažnjivo in Čehi so hoteli Bergerja naskočiti, kar je preprečil posl. dr. Schalk. Tudi posl. Mally je psoval z mejklici, in Čehi so ga hoteli preteptati. Podpredsednik Kaiser je poklical posl. Mallyja k redu. Za Bergerjem je dolgo govoril naučni minister Hartel, a ni povedal nič družega, kot da je vprašanje ljubljanskega vseučilišča jako težavno. Sedaj govori češki posl. dr. Z á č e k.

Dunaj 6. decembra. Slovansko dijaštvo je skoraj celotno zbrano v parlamentu in sledi napeto razpravi. Po neugodnem odgovoru naučnega ministra se je bati demonstracij.

Dunaj 6. decembra. Spočetka se je predložil domobranski minister zakon glede vojaških novincev. Potem se je primeril dogodek, kakoršnega zbornica še ni doživela. Predsednik grof Vetter je prečital pismo, s katerim se posl. Herzog odpoveduje svojemu mandatu. Zbornica je vzela odpoved na znanje, tedaj pa je vstopil posl. Herzog. Vsa zbornica se je smejala. Herzog je izjavil, da ni poslal nobenega pisma in da se mandatu ni odpovedal ter da je prečitano pismo

